

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 51

Areenan tapahtumien aikaiset liikennejärjestelyt

TRE:1328/08.01.02/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Timo Seimelä

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Timo Seimelä, puh 040 758 2104, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus

Selvitys UROS-LIVE-areenan tapahtumien aikaisista liikennejärjestelyistä hyväksytään jatkosuunnittelun ja rakennussuunnittelun lähtökohdaksi ja toteutettavaksi Sorin alueen katujen rakennustöiden yhteydessä.

Perustelut

Tampereen UROS-LIVE-areena valmistuu joulukuussa 2021. Areenalla pidetään vuoden aikana kymmeniä tapahtumia, suuria ja pieniä. Areena sijoittuu aivan Tampereen ydinkeskustaan ja se on liikenteellisesti erittäin hyvin saavutettavissa sekä kestävillä liikkumismuodoilla että henkilöautolla. Tapahtumien suurien yleisömäärien hallinta toimivasti ja turvallisesti keskellä tiivistä kaupunkirakennetta vaatii tarkkaa suunnittelua ja toimenpiteiden toteuttamista ennen areenan valmistumista.

Areenan tapahtumien aikaisista liikennejärjestelyistä on laadittu selvitys, jossa esitetään areenan ympäristön liikennejärjestelyt, jotka tulee toteuttaa ennen UROS-LIVE-areenan avaamista. Työn ohjausryhmässä on ollut edustajia Tampereen kaupungin eri yksiköistä. Selvitystä laadittaessa on käyty vuoropuhelua Tampereen seudun joukkoliikenteen, Tampereen aluetaksin, Tampereen pelastuslaitoksen, Tampereen poliisilaitoksen, VR:n, Ratinan ja Koskikeskuksen kauppakeskusten sekä Finnparkin kanssa. Lisäksi on pidetty erillispalavereita mm. Sure-hankkeen kanssa.

Taustaa

Keskustan strategisessa osayleiskaavassa on esitetty areenan lähiympäristön liikenteelliseksi tavoitteiksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- Suunnittelualue on hitaan liikkumisen aluetta, jossa liikenneympäristöä on kehitettävä kävelyn ehdoilla.
- Vuolteenkadun ja Kalevantien kautta kulkee pyöräilyn pääreitti.
- Alueella pyöräpysäköinti tulee toteuttaa keskitetysti ja laadukkaasti.
- Vuolteenkatu on osa keskustan kehää, jonka liikenteellinen toimivuus on turvattava. Itään jatkuva Kalevantie toimii vastaavasti keskustan pääkatuna.

Areena sijoittuu aivan Tampereen ydinkeskustaan ja se on liikenteellisesti erittäin hyvin saavutettavissa sekä kestäväillä liikkumismuodoilla että henkilöautolla. Areena sijaitsee tiiviissä kaupunkirakenteessa ja kaikkia sitä palvelevia toimintoja (kuten saatto- ja tilausliikennettä) ei voida toteuttaa optimaalisella tavalla. Joukkoliikenteen käyttöä on tarkoitus tukea kytkemällä tapahtumalippuihin seutuliiikenteen joukkoliikennelippu.

Areenan vaikutusalueella on käynnissä ja käynnistymässä lähitulevaisuudessa useita rakentamis- ja infrahankkeita, joilla on merkittäviä vaikutuksia lähialueen liikennöintiin ja suorasti tai epäsuorasti myös tapahtumien aikaiseen liikkumiseen:

- Eteläkannan rakennusten viimeistely (Opaali)
- Pohjoiskannan rakentaminen rakennuksineen
- Sorinahteensillan mahdollinen uusiminen
- Asemakeskuksen rakentuminen (alustavasti 3 vaiheessa) ja siihen liittyvien katujen ja siltojen saneeraus. Tarkasteluissa on huomioitu Sorin alueen ja Rautatienkadun yleissuunnitelmat (2020).
- Raitiotiejärjestelmä ja sen laajentuminen etelän suuntaan
- Joukkoliikennetarkastelut perustuvat Linjasto 21:n mukaiseen bussilinjastoon
- Sorin aukion kehittäminen ja aukiota kiertävä mahdollinen uusi bussiterminaali
- Sorin alueen kaavoitus ja kehittäminen (mm. poliisitalon tontti)
- Tampereen henkilöratapihan kehittämiseen liittyvät Tampereen valtatie kehittäminen ja pääradan ratasiltojen uusiminen.

Lähtökohtana on ollut se, että areenan tapahtumajärjestelyjen tulee toimia ympärillä tapahtuvista muutoksista huolimatta. Tässä selvityksessä on tarkasteltu ensimmäistä vaihetta (vuodet 2021-2023) ennen pohjoiskannan valmistumista.

Tarkastellut tapahtumat

Tapahtumien luonne, tapahtumavieraiden määrä, tapahtuman ajankohta sekä toistuvuus vaikuttavat siihen, millaisia tapahtumajärjestelyjä liikenteen osalta edellytetään. Työssä on tutkittu kahta esimerkkitapahtumaa: jääkiekko-ottelu 5 200 -8 000 katsojaa ja konsertti 15 000 tapahtumavierasta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tehdyt analyysit perustuvat pääosin tapahtumien poistumistilanteisiin, joiden on arvioitu mitoittavan liikennejärjestelyjä. Katsojien poistuminen on simuloitu tietokonemallilla, johon on ohjelmoitu olennaisimmat tekijät poistumisen kannalta. Tarkasteluissa on keskitytty Areenan ulkopuolelle ja pääosin yleisille alueille sijoittuviin liikennejärjestelyihin. Selvityksessä on kuvattu tutkittujen esimerkkitapahtumien liikennejärjestelyt katsojien poistumistilanteessa. Simulointien perusteella on arvioitu tavallisen jääkiekko-ottelun katsojien poistumisen kestävän 20 min ja täyden hallin tyhjentyminen kestää viisi minuuttia kauemmin. Konserttien katsojien poistuminen kestää arviolta 35 – 40 minuuttia, jos kadut on suljettu autoliikenteeltä.

Tapahtumanaikaiset liikennejärjestelyt

Jalankulkuopastus

Jalankulkijoita opastetaan areenan sisällä, lähiympäristössä sekä kauempana kohteesta. Opasteiden hierarkia, kohteet ja termit sovitaan yhteen sisä- ja ulkotiloissa sekä yksityisellä ja yleisellä alueella. Poistumisen sujuvuutta tukevat ohjaavat rakenteet, kuten aidat, ääni sekä henkilökunta. Erytystä huomiota tulee kiinnittää nurkkiin ja kulmiin, jotka voivat haitata poistumisen sujuvuutta. Lisäksi työmaaopastusta tarvitaan rakentamisen aikana. Kaupallisen ulkomainonnan hyödyntäminen osana opastusjärjestelmää selvitetään ulkomainoslaitteiden sijoittamisperiaatteisiin liittyvän ohjeistuksen laadinnan yhteydessä.

Turvallisuuden varmistaminen

Areenalta poistuvien jalankulkijoiden turvaamiseksi alue suljetaan moottoriajoneuvoliikenteeltä etänä ohjattavilla automaattipollareilla tai siirrettävillä esteillä ja aidoilla. Sorinahteensillalla ja Sorin aukiolla voidaan käyttää kiinteitä, irrotettavia pollaririvejä. Suljetulla alueella sijaitseville kiinteistöille voidaan järjestää kulku liikenteenohjaajan ja komentokeskuksen kautta. Törmäyksen kestävien pollaririvien toteuttaminen tiiviiseen keskustaympäristöön on haastavaa ja vaatii vielä tarkempaa suunnittelua ennen toteutusta. Ryhmien toteuttaminen kaikkiin ehdotettuihin kohtiin täytyy varmistaa.

Pyöräliikenne ja pyöräpysäköinti

Areenalle tarvitaan arviolta 700 pyöräpaikkaa jääkiekko-otteluun ja 1 500 pyöräpaikkaa konserttiin olettaen, että 10 % vieraista saapuu pyörällä. Sorinahteensillalla ja kannella ei sallita pyörien pysäköintiä. Pyöräpysäköinnin estäminen kannella tulee suunnitella jatkossa tarkemmin. Riittävä määrä pyöräpysäköintiä on toteutettava pyöräliikenteen kaikkien tulosuuntien varsille areenan lähiympäristöön, kuitenkin alle 250 m etäisyydelle. Sorin aukiolta on löydettävissä tilaa suuremmalle keskittymälle kiinteitä ja väliaikaisia pyöräpaikkoja. Asemakaavan mukaiset Ratapihankadun ja radan väliin toteutettavat pyöräpaikat soveltuvat pääosin areenan henkilökunnalle eivätkä palvele

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

tapahtumavieraita. Osa ehdotetuista pyöräpysäköintikohteista sijaitsee tonteilla. Pyöräpysäköintipaikkojen toteuttaminen näihin kohteisiin edellyttää vuoropuhelua/yhteistyötä kiinteistöjen omistajien kanssa.

Potkulautojen pysäköinti

Periaatteen tasolla potkulautojen pysäköinti ohjataan samoille sijainneille kuin polkupyöräpysäköinti. Käytännössä potkulautojen pysäköinti on pyöräpysäköintiä epäjärjestelmällisempää, mistä syystä erillisellä pysäköintikieltoalueella varmistetaan areenan tärkeimpien kulkureitittien pysyminen vapaana potkulautoista. Areenan ympäristöön ehdotetaan aluetta, jolle yhteiskäyttöisten potkulautojen pysäköinti estetään operaattorien sovellusten kautta. Koska potkulaudat kasaantuvat tyypillisesti kieltoalueiden päätteisiin, on kieltoalueen rajat suunniteltava siten, että niiden ulkopuolella on riittävästi tilaa telineettömille potkulautoille.

Joukkoliikenne

Jääkiekko-ottelu ei aiheuta joukkoliikenteen linjoihin muutoksia perustilanteessa. Paikallisottelussa voidaan joutua pysäyttämään liikenne hetkellisesti liikenteenohjaajilla. Konsertista poistumisen aikana Vuolteenkatua ja Kalevantietä käyttävät linjat siirretään poikkeusreiteille. Poikkeusreiteistä tiedotetaan bussipysäkkien infotauluilla (yhteensä 8 pysäkkialuetta). Konsertin loppumisen aikaan tarvitaan todennäköisesti joukkoliikenteeseen (bussit ja ratikka) lisävuoroja, sillä vuoromäärä on myöhäisillassa normaalisti vähäinen.

Tilausliikenne jääkiekko-ottelussa

Normaaleissa SM-liigan jääkiekko-otteluissa tilausliikenteen määrä on suhteellisen vähäinen (1–3 fanibussia). Muissa vastaavankokoisissa tapahtumissa ja erikoisotteluissa se voi kuitenkin olla huomattavasti suurempi (arvioitava tapahtumakohtaisesti).

Tilausliikenne konsertissa

Konserteissa tilausliikenteen määrä riippuu tapahtumajärjestäjästä. Ratinan tapahtumiin suhteutettaessa pitäisi varautua noin 20–25 linja-autoon. Areenan keskeinen sijainti rautatieaseman vieressä saattaa vähentää tilausliikenteen määrää. Pääperiaatteena on, että jättö ja nouto tapahtuvat samasta paikasta.

Taksit ja saattoliikenne

Saapumisen aikana Sorinkatu on läpiajettavissa. Invataksit tuovat asiakkaat Sorinkadulle, josta on esteetön kulku areenalle. Sorinkadun varteen on tulossa muutama LE-pysäköintipaikka. Areenan varsinaiset LE-pysäköintipaikat sijaitsevat Wallesmannin pysäköintitalossa. Poistumisen aikana Sorinkadun läpiajo kielletään ja invataksit poistuvat Sorinkadulta etelän suuntaan. Taksit käyttävät lähimpiä taksiasemia, jotka sijaitsevat linja-autoasemalla, Koskikeskuksella ja Tampere-talolla. Jatkosuunnittelussa on arvioitava taksien uusien nouto- ja jättöpaikkojen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

tarve ja toteutusmahdollisuudet areenan läheisyydessä. Harkittava erillisen taksitarkastajan/operaattorin tarve valvomaan taksien operointia.

Autojen pysäköinti

Tapahtumavieraita palvelevat lähialueen pysäköintilaitokset, joista kapasiteetiltaan suurimpia ovat Hämpin parkki, P-Yliopistonrinne ja P-Asema sekä kauppakeskusten pysäköintilaitokset. P-Asema poistuu käytöstä Asemakeskuksen rakentamisen käynnistyessä ja korvaavat paikat osoitetaan Hämpin parkin laajennukseen. Kadunvarsipysäköinnin määrä tulee vähenemään tulevaisuudessa katujen saneerauksen myötä mm. Sorinkadulla, Rautatienkadulla ja Ratapihankadulla. Sorinkadun pysäköintipaikkojen määrä tulevaisuudessa riippuu siitä, suljetaanko katu mahdollisesti pohjoispäästä pysyvästi vai vain tapahtumien aikana.

Liikenteenohjaus konsertissa

Konsertin päättymisen jälkeen Kalevantie, Vuolteenkatu, Rautatienkatu sekä Sorinkatu ovat suljettu moottoriajoneuvoliikenteeltä. Suljetun alueen ulkopuolella liikennevaloissa on käynnissä automaattisesti tai ajastetusti käynnistyvä purkuohjelma, joka ohjaa autoliikenteen suljetun alueen ohi vaihtoehtoisia reittejä pitkin. Tieto tapahtuman päättymisestä tulee Areenalta. Infotaulut kertovat katsojien poistumisesta ja katujen sulkemisesta niissä pisteissä, joissa reittimuutos on vielä mahdollista tehdä. Dynaamiset portaalit sisältävät muuttuvia nuoliopasteita sekä dynaamisia opasteita. Dynaamiset opasteet ohjaavat ajoneuvoliikennettä vaihtoehtoisille reiteille tai antavat lisätietoa sulkuun liittyen. Ajokaistaopastimilla suljetaan suljetulle alueelle johtavat kaistat. Muuttuvat liikennemerkkit kieltävät suljetulle alueelle ajamisen ja automaattipollarit tukevat katujen sulkua ja turvallisuustilannetta. Liikenteenohjaajia tarvitaan jokaisella suljetulla ajosuunnalla.

Liikenteenohjaus jääkiekko-ottelussa

Rautatienkadun ja Kalevantien liittymässä liittymässä annetaan normaalia enemmän vihreää jalankulkijoille jääkiekko-otteluiden erillisellä purkuohjelmalla, joka käynnistyy automaattisesti tai ajastuksella. Infotaulut tiedottavat rajoitetusta liikennetilanteesta autoliikenteelle niissä pisteissä, joissa reittimuutos on vielä mahdollista tehdä. Dynaamiset opasteet kertovat rajoitetusta tilanteesta ja antavat informaatiot ajoneuvoliikenteelle. Liikenteenohjaajat valvovat jalankulkijoiden kadunylityksiä ja tarvittaessa katkaisevat ajoneuvoliikenteen.

Valo-ohjaus

Konserttiin liittyvä valo-ohjaus käynnistyy automaattisesti ajastuksella. Mahdollisia muita tekniikoita ovat liikennevalojen jalankulkijailmaisimet tai kuvantunnistusalgoritmit. Ajastettuna liikennevalo-ohjelma kytkeytyy päälle 5-10 minuuttia ennen varsinaista poistumistilannetta. Liikennevalojen prioriteettijärjestys on seuraava: hälytysajoneuvot,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

raitiotie, muu joukkoliikenne, purkuohjelma ja jalankulku. Jääkiekko-ottelussa Vuolteenkadun, Rautatienkadun ja Kalevantien liittymässä annetaan liikennevaloilla enemmän vihreää jalankulkijoille.

Pysäköintilaitosten virrat otetaan ohjelmoinnissa huomioon samalla tavalla kuin konsertissa.

Tapahtuman seuranta kameroiden avulla

Nykyiset kamerapisteet eivät sovellu areenan tarpeisiin. Ihmismassoja tunnistamaan voidaan käyttää kameraa tai jotain muuta tekniikkaa, kuten infrapunaa, lämpökameraa tai muuta ilmaisinta.

Kuvantunnistusalgoritmeista on toteutettu kokeiluja kaupungille tähän tarkoitukseen. Uusia kamerapisteitä tarvitaan kolme liikennevalojen yhteydessä ja kolme muualla.

Ohjausjärjestelmän toteutus

Autoliikenteen ohjausjärjestelmä tulisi toteuttaa kokonaisuudessaan ennen areenan käyttöönottoa, jotta sen toimivuus voidaan testata. Mahdollisia kauemmaksi sijoittuvia infotauluja voidaan toteuttaa toisessa vaiheessa, mikäli ne eivät ehdi toteutukseen areenan käyttööottoon menneessä.

Liikennejärjestelyjen keskeiset vaikutukset

Konserttien ja muiden suurimpien tapahtumien aikana katuja suljetaan, autoliikenne ohjataan kiertoreiteille ja sulkemisesta tiedotetaan dynaamisella opastuksella. Uusien järjestelyjen oppiminen voi viedä aikaa. Oppimista helpotetaan toteuttamalla järjestelyt aina samanlaisena.

Jääkiekko-ottelun katsojien poistuessa muodostuu jalankulkijoiden pullonkaulakohtia, jotka voivat olla riski, mikäli suojeiteita ei toteuteta riittävän leveinä. Liikenteenohjaajat voivat tarvittaessa puuttua tilanteeseen, mikä vähentää riskiä. Konserteissa turvallisuustilannetta tukee älypollarijärjestelmä.

Katsojien poistumisen aikana areenan lähistöllä on suurimmat jalankulkijamassat. Jalankulkijoiden poistumista väenpaljoudessa oikeille reiteille tuetaan helposti omaksuttavalla, esim. väreihin ja valoihin perustuvalla opastuskonseptilla.

Selvästi osoitetut, helposti havaittavat ja riittävät pyöräpysäköintipaikat vähentävät väärään paikkaan pysäköintiä ja kannella pyöräilyä.

Joukkoliikenteelle tarvitaan lisää kapasiteettia erityisesti konsertissa. Bussilinjat ohjataan poikkeusreiteille. Poikkeustilanteessa tulee pyrkiä käyttämään aina samaa linjastoa, jotta järjestelmä on mahdollista oppia. Helppokäyttöisyyttä tuetaan dynaamisilla pysäkkiopasteilla. Pitkäkestoinen ja ruuhka-aikaan ajoittuva poikkeustilanne heikentää Hämeenkadulla raitioliikenteen sujuvuutta.

Areenan sijoittuminen ahtaaseen keskustaympäristöön heikentää joidenkin liikennejärjestelyjen toimivuutta. Tilausliikenteen kävelyetäisyys

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kalevantien pysäköintipaikoilta on pitkä ja poistumisen aikana takseja ei voida ottaa areenan ovien läheisyyteen, invatakseja lukuun ottamatta.

Pysäköintitaloista poistuva autoliikenne otetaan valo-ohjauksessa huomioon, jotta liikenne pysäköintitalon sisällä ei jonoudu.

Opastukseen liittyvät kustannukset

Opastusjärjestelmän alustava kustannusarvio on 0,8 – 1,2 M€. Lisäksi kustannuksia aiheuttavat myös ohjelmointikustannukset ja mahdollisesti laitteiden käyttö.

Pollarijärjestelmän alustava kustannusarvio on 0,4 - 0,5 M€.

Jatkotoimenpiteet

- Opaste-, pollari- ja kamerajärjestelmän kokonaisuus tulisi toteuttaa vuoden 2021 aikana (Päätöksenteko, toteutus suunnittelu, kustannusarvioiden tarkentaminen ja budjetointi, kilpailutus ja toteutus).
- Vuoropuhelu kiinteistönomistajien kanssa.
- Ohjausjärjestelmä mm. kameravalvonta, pollareiden ja opasteiden ohjaaminen.
- Tehtävä päätös areenan tapahtumia valvovasta tahosta ja siihen käytettävistä resursseista yleisten alueiden osalta.
- Autoliikenteen opasteet ja liikennevalo-ohjaukseen tarvittavat muutokset. Opasteiden sijoituspaikkojen osalta tutkittava maanalaiset rakenteet ja tehtävä varaukset tuleviin saneerausurakoihin.
- Pollarit mm. käytettävä(t) pollarimalli(t), tekniikka ja perustustapa sekä teknisten verkostojen tarkemmat kartoitukset ja siirtomahdollisuudet, sijoittelun tarkempi suunnittelu.
- Jalankulkuopastuksen suunnittelu ja yhteensovitus sisä- ja ulkotiloissa sekä yksityisillä ja yleisillä alueilla.
- Selvitetään kaupallisen ulkomainonnan hyödyntämisen mahdollisuudet ulkomainoslaitteisiin liittyvän ohjeistuksen laadinnan yhteydessä.
- Joukkoliikenteen informaatiojärjestelmä poikkeusreittien ja lisävuorojen osalta.

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteitä ja lisäselvitystarpeita

- Pyörä- ja potkulautapysäköintipaikat.
- Pysäköinnin ykkösvyöhykkeen laajentaminen etelään.
- Potkulautakieltoalueen määrittely potkulautayritysten sovelluksiin.
- Joukkoliikenteen lisävuorot ja poikkeusreitit.
- Tilausajon pysäköintipaikkojen tarkentaminen.
- Taksien nouto- ja jättöpaikkojen lisääminen areenan läheisyyteen sekä mahdollisuudet käyttää taksioperaattoria ja valvottua asemaa.
- Pysähtymiskiellot ja saattotaskut areenan ympäristössä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tiedoksi

Lauri Vesanen, Marko Hurme, Timo Seimelä, Markku Ahonen, Tero Tenhunen, Ari Vandell, Pekka Stenman, Marko Korpela, Markus Joonas, Henri Väänänen, Juha-Pekka Häyrynen

Liitteet

1 Liite Yla 23.2.2021 Areenan tapahtumanaikaiset liikennejärjestelyt - tiivistelmä

2 Liite Yla 23.2.2021 Areenan tapahtumanaikaiset liikennejärjestelyt - raportti

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 26.2.2021 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 25.2.2021

Tampere
25.02.2021

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§51

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)